

Ghid în sprijinul solicitanților POR în implementarea soluțiilor de dezvoltare turistică în Delta Dunării

Autor: Mădălina Sbarcea

Delta Lady
Interreg Europe

European Union
European Regional
Development Fund

Danube Delta
National Institute

„Ghid în sprijinul solicitanților POR în implementarea soluțiilor de dezvoltare turistică în Delta Dunării”

Editura Centrul de Informare Tehnologică Delta Dunării Tulcea (CITDD)

ISBN 978-606-8896-05-2

Danube Delta
National Institute

CUPRINS

INTRODUCERE	4
1. CONTEXTUL TERITORIAL	5
2. CATRE PROIECTE DE TURISM DURABIL IN DELTA DUNARII	6
2.1. DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE TURISM	7
2.2. DEZVOLTAREA DE SERVICII DE TURISM	9
2.3. CONEXIUNEA CU PLATFORME DE TURISM DURABIL	15
2.4. BUNE PRACTICI	16
3. CONTRIBUȚIA PROCESULUI DE ÎNVĂȚARE INTERREGIONALĂ / A SCHIMBULUI DE EXPERIENȚĂ	19
4. CONCLUZII	22
5. REFERINȚE	23

INTRODUCERE

Floating Cultures in River Deltas – Delta Lady

Prezentul document a fost elaborat în cadrul proiectului internațional **Delta Lady**, ce se concentrează pe **deltele din Europa** și pe potențialul acestora de a dezvolta **activități inovative** ce țintesc către **utilizarea durabilă a patrimoniului local**, natural și cultural.

Având în vedere că regiunile deltaice din lume sunt bogate în biodiversitate, dar sărace din punct de vedere al dezvoltării economice, scopul proiectului este acela de a contribui la creșterea impactului **instrumentelor de politici regionale** ce sprijină **capacitățile de utilizare a serviciilor ecosistemice în deltele râurilor / fluviilor pentru a întări economia locală**.

Proiectul se bazează pe un proces continuu de **învățare și cooperare interregională** care facilitează **schimbul de cunoștințe** între regiunile participante, **schimbul de bune practici și idei** pentru **dezvoltare regională** bazată pe provocări comune, dar și pe avantaje competitive legate de calitățile naturale și culturale locale.

Pentru a atinge obiectivele proiectului, **6 regiuni deltaice** s-au reunit pentru a lucra asupra posibilităților de dezvoltare a unor noi experiențe bazate pe servicii ecosistemice pentru a stimula economia regională:

- Delta Rinului (Olanda)
- Delta Dunării (Romania)
- Delta Camargue (Franța)
- Delta Albufera (Spania)
- Delta Po (Italia)
- Delta Râului Blackwater (Irlanda)

Cele 6 regiuni deltaice sunt reprezentate de către 9 parteneri, unii dintre aceștia fiind autorități publice regionale, alții provenind din mediul academic și din mediul de cercetare.

Instrumentul de politici regionale vizat de planul de acțiuni dezvoltat de partenerul român, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Delta Dunării, în cadrul proiectului este **Programul Operațional Regional (POR)**, în particular axele / măsurile POR care beneficiază de alocare financiară separată pentru regiunea Deltei Dunării, prin Instrumentul de Investiții Teritoriale Integrate, în concordanță cu Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării (SIDDD

https://www.fonduriue.ro/images/files/studii-analize/48101/6. Raport Strategie_ro.pdf).

În contextul specific al unui teritoriu cu statut de protecție multiplă (sit UNESCO, sit Ramsar și rețele Natura 2000) sunt necesare abordări inovatoare privind dezvoltarea economică durabilă prin valorificare și management eficient al resurselor naturale și culturale.

Documentul de față reprezintă un material-suport ce își propune să vină în sprijinul solicitanților de finanțare POR, în vederea realizării unui număr mai mare de proiecte prietenoase cu mediul și adecvate cultural, care să fie finanțate prin POR 2021-2027.

Scopul este creșterea capacității solicitanților de fonduri structurale de a livra proiecte care valorifică patrimoniul natural și cultural din Delta Dunării într-un mod durabil, cu ajutorul lecțiilor învățate și ideilor care au rezultat din schimbul de experiență care a fost realizat în cadrul proiectului Delta Lady.

1. Contextul teritorial

După cum confirmă statutul său multiplu de protecție internațională (IUCN, 1992) Delta Dunării este o zonă cu un capital natural inestimabil și un peisaj cultural foarte specific derivat din structura multietnică a comunităților locale.

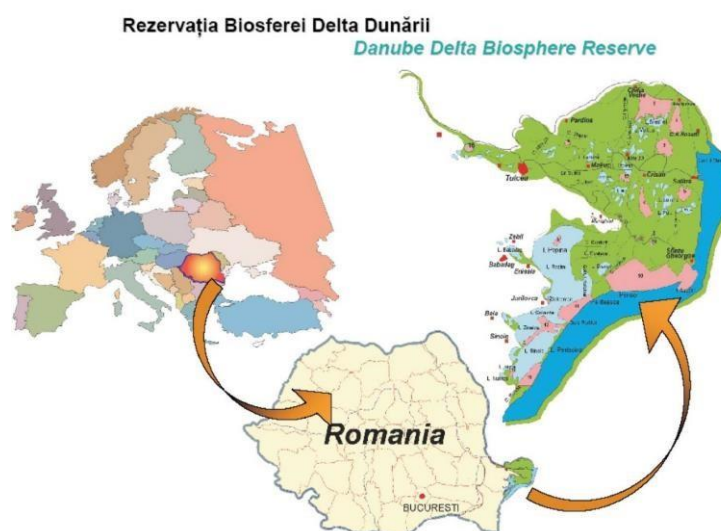

Fig 1. Delta Dunării – Contextul Teritorial

Principalele activități economice din Delta Dunării sunt agricultura, pescuitul / piscicultura și turismul. Zona prezintă una dintre cele mai scăzute densități de populație din România, cu acces insuficient la serviciile de bază, probleme de accesibilitate, deficit de conectivitate cu piețe importante, dar cu un potențial turistic imens.

Regiunea Deltei Dunării este o regiune bogată din punct de vedere ecologic, dar cu provocări importante ce țin de sfera socio-economicului.

După cum s-a identificat în Raportul de diagnostic al SIDDD, mulți factori interesați din Deltă, inclusiv cei implicați în turism, au o înțelegere limitată a tipului de activități economice care se desfășoară de obicei în zone naturale precum Delta Dunării.

Există o înțelegere slabă a cererii pentru activități bazate pe natură, precum și a naturii corespunzătoare a ofertei care ar trebui dezvoltată pentru a satisface nevoile și dorințele consumatorului țintă.

Există o nevoie evidentă de extindere a portofoliului de activități și produse bazate pe natură și care construiesc pe potențialul patrimoniului cultural.

Regimurile și politicile de protecție care ghidează activitățile economice din regiune nu asigură niciun beneficiu exclusiv pentru părțile interesate locale. Lipsa beneficiilor exclusive pentru actorii locali poartă cu sine riscul tentativelor de evitare a restricțiilor și al utilizării resurselor naturale în mod ilicit, mai degrabă decât să îi atragă pe aceștia să fie parteneri în protecția Deltei.

În plus, ca și în alte zone ale țării, generațiile tinere părăsesc teritoriul pentru oportunități mai bune, iar meșteșugurile tradiționale sunt puse în pericol.

Principala provocare pentru dezvoltarea durabilă a zonei Deltei Dunării rămâne încă în picioare: pe de o parte, există necesitatea păstrării valorilor ecologice, pe de altă parte, sunt necesare acțiuni de întreprins pentru îmbunătățirea mijloacelor de trai ale comunităților locale. Având în vedere diversitatea nevoilor de dezvoltare și provocările cu care se confruntă zona Deltei Dunării, este nevoie de o abordare integrată în ceea ce privește utilizarea finanțărilor care să susțină dezvoltarea durabilă în zonă, fără a pune în pericol ariile protejate sensibile.

Îmbunătățirea utilizării serviciilor ecosistemice oferite de resursele naturale ale Deltei Dunării, explorarea modalităților de valorificare a moștenirii culturale, precum și transferul de cunoștințe din alte zone ar putea veni în sprijinul dezvoltării de noi activități economice și ecologice care să stimuleze economia regiunii.

2. Către proiecte de turism durabil în Delta Dunării

Documentul de față își propune să susțină elaborarea și implementarea propunerilor de proiecte în sectorul turismului, care țin cont de:

- infrastructură adecvată turismului durabil;
- specificitatea locală a mediului construit (raportarea la vernacular)

- o ofertă turistică bazată pe natură și cultură;
- posibilitatea integrării serviciilor ecosistemice prin soluții bazate pe natură sau prin oferta de activități turistice adusă de operatorii în turism
- mobilitate durabilă;
- activități tradiționale care pot fi revitalizate/ valorizate; ● conectarea la platformele de turism durabil

Materialul - suport este structurat în patru secțiuni principale.

2.1. Dezvoltarea infrastructurii de turism

Întrucât dezvoltarea infrastructurii este unul dintre cele mai accesate categorii de proiecte legate de turism finanțate prin POR și, de asemenea, unul dintre cele mai de impact, această secțiune include câteva considerații privind raportarea la natură, cultură și la specificul local.

La fel ca în majoritatea zonelor rurale, moștenirea oglindită în mediul construit al satelor din Delta aparține unui tip de arhitectură vernaculară, și, desigur, împărtășește caracteristicile generale ale genului: o strânsă comuniune cu peisajul natural și cu societatea în care „s-a născut”.

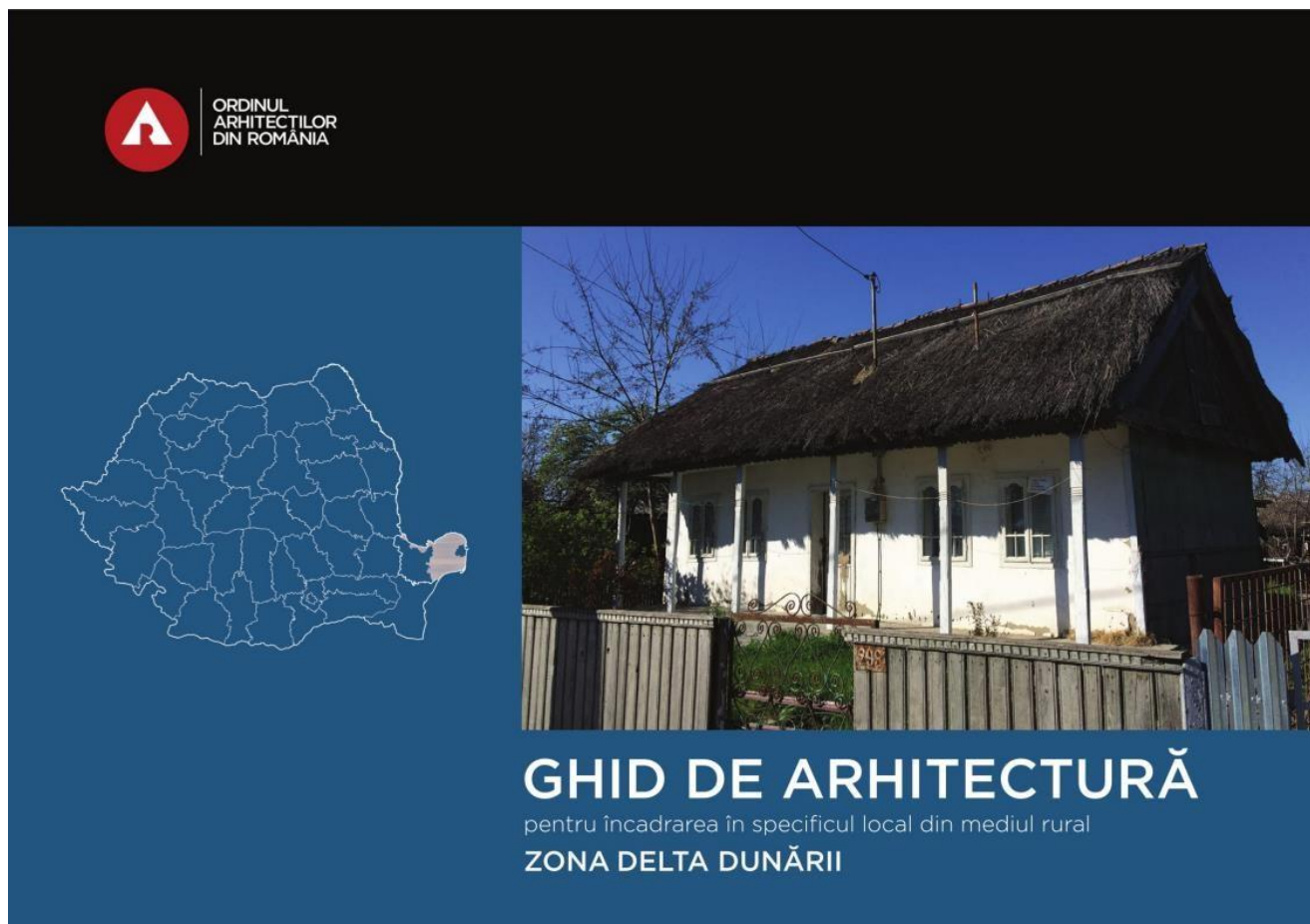
În ceea ce privește reglementările specifice privind construirea pe teritoriul RBDD, acestea se regăsesc în Hotărârea de Guvern 1516 /2008 privind aprobarea Regulamentului-cadru de urbanism pentru Rezervația Biosferei Delta Dunării, document ce conține o serie de prevederi legate de cum ar trebui să construim în acest areal protejat, ținând cont de moștenirea culturală și de specificul local. Se recomandă, de exemplu, ca acoperișurile în șarpantă să fie învelite cu materiale naturale locale (stuf, țiglă, olane), ca pereții să fie văruiți în alb și nu placați cu bârnă precum cabanele montane, ca tâmplăria să fie realizată din lemn și nu din PVC, și construcțiile (cu anumite excepții) să nu depășească înălțimea de 10 m la coamă, accentele de culoare să se raporteze la exemplele tradiționale din zonă, și altele asemenea.

Pentru orientarea atât a specialiștilor mediului construit, cât și a beneficiarilor Ordinul Arhitecților din România a publicat o serie de Ghiduri de arhitectură (<https://oar.archi/despre-oar/ceeste-si-ce-face-oar/publicatii-documente-ghiduri/>) pentru încadrarea în specificul local din mediul rural, pentru fiecare regiune a țării.

Dobrogea este reprezentată prin trei ghiduri: Zona Deltei Dunării, Zona Dobrogea Centrală și Munții Măcin și Zona Dobrogea de Sud.

Având în vedere că Delta Dunării este o zonă preponderent rurală, aceste ghiduri au o importanță deosebită în păstrarea unui mediu construit ce se raportează corect la vernacular, la tradiție, la cultura locului și, implicit, prin natura vernacularului, la mediul natural.

Ghidurile își propun să prezinte un set de reguli ușor de aplicat, cu exemple clare, care să faciliteze alegerea modelelor adecvate de către cei care vor să construiască în mediul rural. Obiectivul esențial al acestei serii de ghiduri este păstrarea spiritului așezărilor rurale din România și creșterea calității vieții în mediul rural, concomitent cu conservarea tradițiilor și a peisajului cultural existent. Toate acestea sunt privite ca resurse de bază pentru dezvoltarea durabilă a mediului rural.

Ghidul de arhitectură se adresează locuitorilor satelor, administrației locale și regionale, investitorilor publici și private, consultanților de accesare a fondurilor europene și proiectanților și include o serie de precizări și recomandări ce țin de:

➤ Amplasarea clădirilor

- amplasarea în cadrul așezării rurale (zona urbanizată) presupune o mai mare atenție acordată tipologiei fondului construit existent și încadrării volumetrice
- amplasarea în afara vetrei satului necesită o atenție sporită acordată încadrării în peisaj

- Elementele constructive, volumetrie, finisaje (aspecte ce țin de gabaritul construcției, proporții, materialele utilizate, spațiu vitrat vs spațiu opac, elemente decorative)
- Performanța energetică și alte criterii de sustenabilitate (sisteme de energie regenerabilă; tipuri de termoizolație, sistemele de instalații, integrarea de soluții bazate pe natură)
- Amenajările exterioare (semnalizarea, pavajele pietonale, mobilierul urban, zone de acostament etc)

GUIDELINES FOR BUILDINGS IN THE DANUBE DELTA BIOSPHERE RESERVE

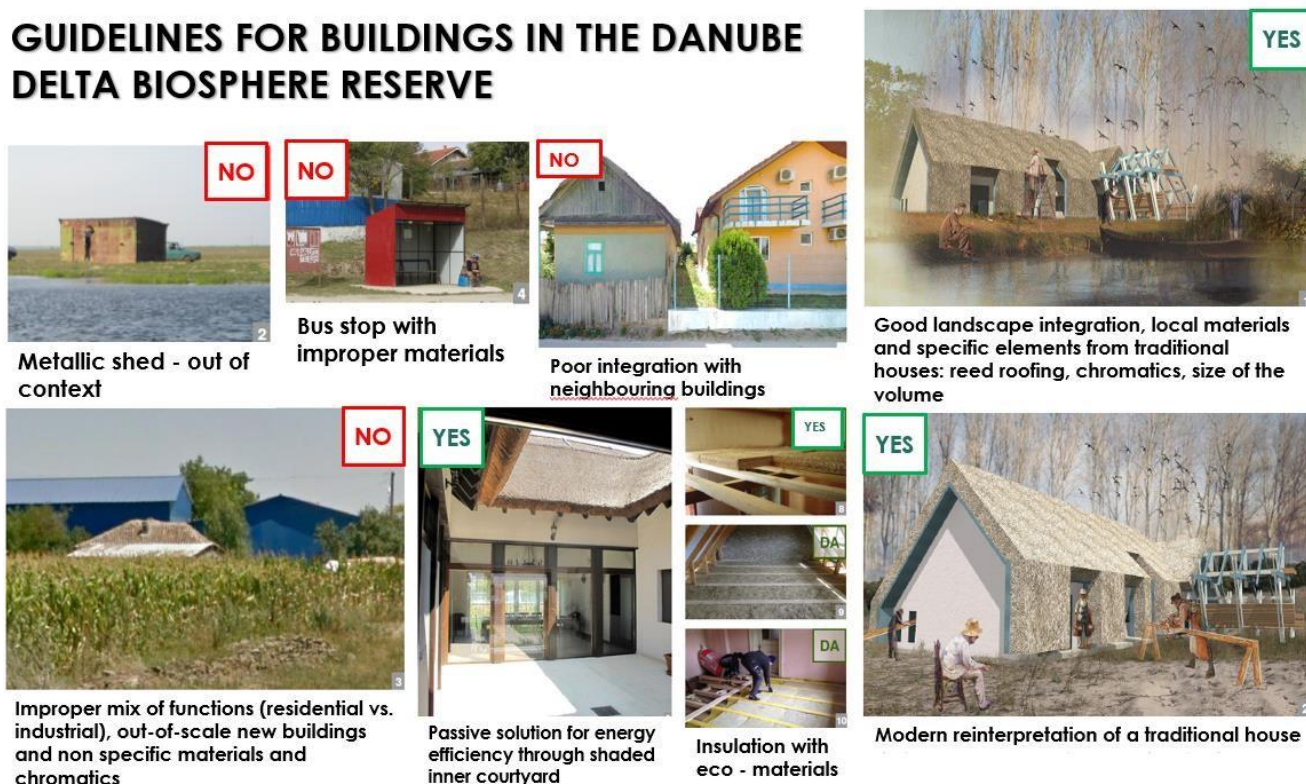

Fig. 3 – Exemple de intervenții adecvate/neadecvate în mediul construit din Delta Dunării

Sursa: Adaptat din Ghidul de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural

Disponibil la: https://oar.archi/wp-content/uploads/2021/02/ghid_de_arhitectura_zona_deltei_dunarii_pdf_1510846597-1.pdf

2.2. Dezvoltarea de servicii de turism

Este important ca în paralel cu dezvoltarea infrastructurii de turism, să se țină cont de considerente similare în dezvoltarea de servicii turistice care:

- să contribuie la valorizarea patrimoniului insuficient utilizat (fie tangibil sau intangibil)

Adesea, o serie de resurse culturale importante sunt trecute cu vederea sau subutilizate (cum ar fi moștenirea industrială a României, prezentă și în zona Deltei Dunării, care are un potențial imens de reconversie și de creștere a atractivității).

Patrimoniul imaterial este, de asemenea, un element insuficient valorificat, aici incluzându-se toate activitățile tradiționale care acum sunt aproape pierdute (cum ar fi meșteșugul acoperișurilor din stuf, țeserea stufului și papurei etc), bucătăriile tradiționale ale diferitelor minorități etnice, legendele și miturile, valorile spirituale, ambianță vernaculară etc

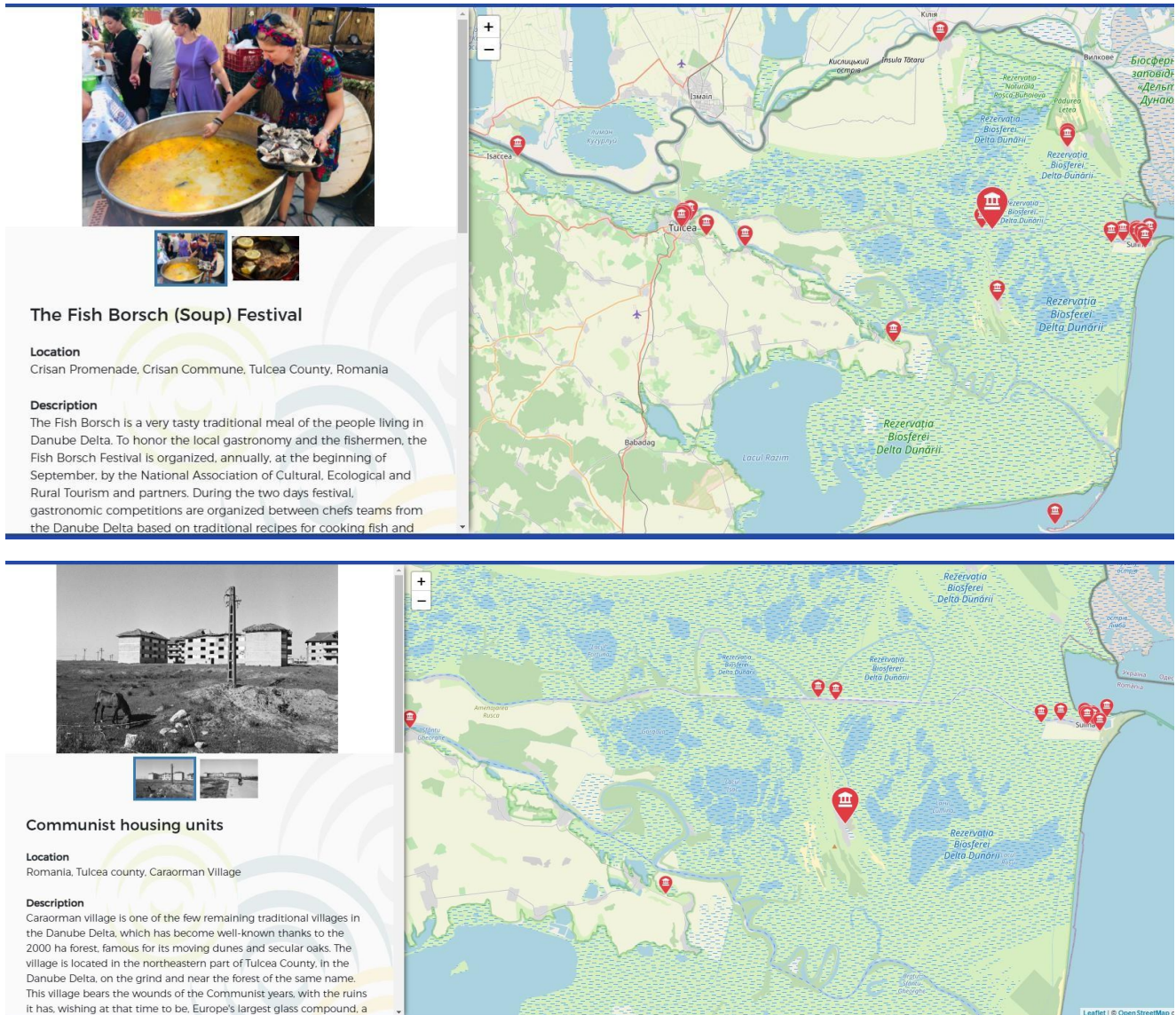

Fig 3 – Extras din Platforma online dezvoltată în Proiectul DANUrB, Interreg Dunărea, care prezintă Festivalul Borșului de Pește de la Crișan și locuințele comuniste neterminate și abandonate din satul Caraorman, din Delta Dunării)

Prima acțiune necesară pentru valorizarea elementelor de patrimoniu este cartografierea și înregistrarea acestor elemente. Regiunile urbane și rurale de-a lungul Dunării sunt bogate în istorie, iar cele mai importante elemente ale patrimoniului construit au fost valorificate în majoritatea locurilor

în scopuri culturale și turistice. Cu toate acestea, multe comunități de-a lungul Dunării nu au situri de patrimoniu istoric conservate care să formeze un peisaj istoric ușor de înțeles: războaiele, perioadele de modernizare și inundațiile au distrus mult în această regiune. În schimb, există multe elemente de patrimoniu material și imaterial, care arată într-un mod autentic cum au trăit oamenii în raport cu elementele naturale și în comunitățile lor multiculturale, iar acestea pot fi dezvoltate pentru a consolida identitatea locală și potențialul turistic.

Proiectul internațional DANURB (<https://www.danurb.eu/>) a identificat 4 tipuri de patrimoniu care trebuie cartografiat, pentru a putea fi ulterior valorizat:

- Patrimoniul de artă și arhitectură: include nu numai clădirile de patrimoniu și obiectele de artă listate, ci și arhitectura vernaculară, arhitectura modernismului și a comunismului și alte arhitecturi și obiecte de artă specifice locului, inclusiv cimitire, artă contemporană, parcuri de sculptură etc.
- Patrimoniul legat de economia Dunării: arhitectură industrială și situri industriale, toate bunurile de patrimoniu legate de transport maritim, pescuit, mori, infrastructură de irigații, centrale electrice și alte elemente care păstrează procesele economice și industriale legate de terenul urban și rural de-a lungul Dunării.
- Patrimoniul peisajelor formate de Dunăre și afluenții săi: toate spațiile formate de fluviu și afluenții săi împreună cu populația așezărilor sale, inclusiv promenade fluviale, plaje, terasamente, insule naturale și artificiale, canale de irigații, terase agricole și altele, peisaje formate de activitățile umane
- Patrimoniul imaterial al vieții socio-culturale de la Dunăre: cuprinzând tradiții, povești, muzică și dansuri populare, costume, cunoștințe artisanale, gastronomie, viticultura.

Registrele oficiale de patrimoniu recunosc numai cele mai relevante bunuri ale categoriilor de patrimoniu menționate mai sus, registrele de patrimoniu locale la nivel regional sau local există chiar la rezoluții mai mari, dar multe articole de patrimoniu nu sunt înregistrate nicăieri ca atare, deoarece profesioniștii și autoritățile nu au recunoscut încă valorile acestora. Comunitățile locale în sine nu rețin multe dintre aceste articole valoroase, prin urmare cartografierea și înregistrarea cuprinzătoare a acestor valori sunt esențiale.

În cadrul aceluiași proiect a fost creată Platforma DANURB, un instrument ușor de utilizat disponibil la <https://platform.danurb.eu>, unde părțile interesate locale pot vizualiza și înregistra noi elemente de patrimoniu folosind o hartă interactivă. Utilizatorii pot defini categoria patrimoniului, pot adăuga o

descriere și fotografii și, de asemenea, pot indica cine este responsabil (sau proprietar) al noului element de patrimoniu. Această bază de date are și categorii intangibile, asociate nu cu o locație exactă, ci cu unități teritoriale mai mari: municipii și regiuni.

Cea mai incluzivă posibilitate de dezvoltare a patrimoniului local este inițierea de evenimente locale bazate pe patrimoniu, sau integrarea bunurilor de patrimoniu în festivaluri.

Multe bunuri de patrimoniu imaterial nu pot fi dezvoltate fizic, valorificarea lor este posibilă doar prin integrarea lor într-un eveniment sau serviciu care revigorează și valorifică valorile unui astfel de patrimoniu imaterial. Costumele populare, dansurile și muzica, specialitățile culinare, poveștile, tradițiile, basmele și alte moșteniri imateriale sunt cel mai adesea reînviată în anumite evenimente, festivaluri sau festivități comunitare mai mici. Acestea pot implica comunitatea locală chiar și în mod interactiv pentru a păstra o astfel de moștenire ca parte vie a identității lor, chiar și publicul acestor festivități poate face o legătură cu tradițiile și alte moșteniri și poate simți mândrie și atașament local prin acestea. Festivalurile și evenimentele pot fi, de asemenea, folosite pentru a comercializa patrimoniul, pentru a „vinde” valorile locale turiștilor.

Moștenirea autentică și specifică locului, dacă este valorificată printr-un eveniment bine gestionat și promovat, poate atrage turiști care caută ceva ieșit din comun și autentic. În cele mai atractive festivaluri se pot obține venituri directe prin bilete, dar chiar și în aceste cazuri efectele economice multiplicatoare vor prevala, furnizorii locali de servicii, furnizorii de cazare și de servicii culinare vor beneficia direct. Cu toate acestea, valorificarea patrimoniului imaterial care a definit și poate defini identitatea unei comunități este o investiție pe termen lung, prin urmare majoritatea evenimentelor și festivităților nu ar trebui să se calculeze cu beneficii economice directe. Cel mai relevant beneficiu este păstrarea vie a tradițiilor și, prin urmare, creșterea legăturilor și identității comunitare, creșterea mândriei locale și a calității vieții.

Pe lângă tradiții și moștenirea imaterială, prin evenimente și festivaluri pot fi dezvoltate și bunuri de patrimoniu material și spații specifice. Acest instrument poate fi cea mai rentabilă metodă de a conserva un spațiu de patrimoniu, punându-l pe hartă, adică pe harta mentală a localnicilor și a vizitatorilor. Comunitatea implicată va cunoaște valorile spațiului în care se desfășoară festivitățile, va dobândi experiență directă cu privire la modul de utilizare, îi va asocia calități pozitive și se va implica mai mult în conservarea și dezvoltarea unor astfel de spații.

Organizarea de evenimente culturale asociate unui spațiu de patrimoniu poate fi primul pas eficient al dezvoltării pe termen lung a aceluia spațiu sau bun (al doilea după cartografierea acestuia). Mai mult,

evenimentele organizate în/pe spații de patrimoniu pot conecta spațiile de patrimoniu cu alt patrimoniu local imaterial, exprimând bogăția culturală a moștenirii și vieții autentice locale. Prin urmare, chiar și festivalurile legate de bunuri specifice de patrimoniu imaterial (cum ar fi un festival de supă de pește) ar trebui să fie organizate în spații de patrimoniu cu poveste (o piață simbolică lângă râu sau un complex de clădiri cu importanță istorică sau vernaculară).

- sunt orientate către tururi și activități tematice bazate pe natură și cultură

Mai multe servicii noi pot fi oferite de întreprinderile locale, care includ interacțiunea cu comunitățile locale și prelungirea șederii în destinație (cum ar fi pescaturismul, tururi tematice precum tururi ale patrimoniului industrial etc.)

- includ o componentă de mobilitate durabilă și înglobează conceptul de turism lent

În Pentru a păstra echilibrul fragil al ecosistemelor și, de asemenea, pentru a crește dezvoltarea economică a zonei, astfel de oferte turistice trebuie să se bazeze pe concepte precum eco-turism, turism lent și să includă facilități/servicii pentru mobilitate durabilă, cum ar fi vehiculele electronice sau biciclete.

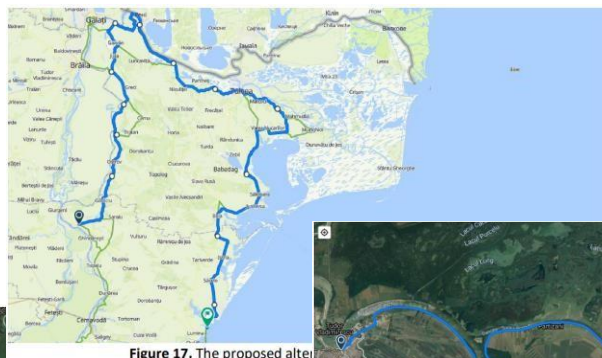

Figure 17. The proposed alter

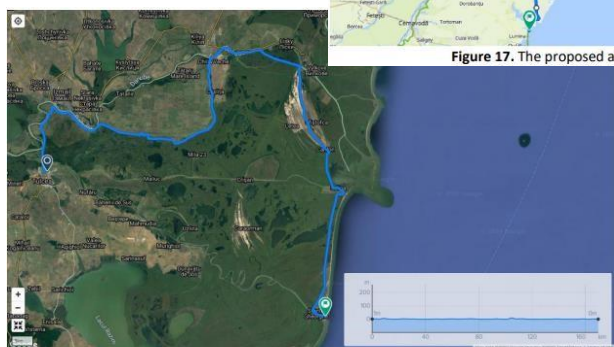

Figure 15. The perimeter route of the Danube Delta, 170 km length, 12 m elevation

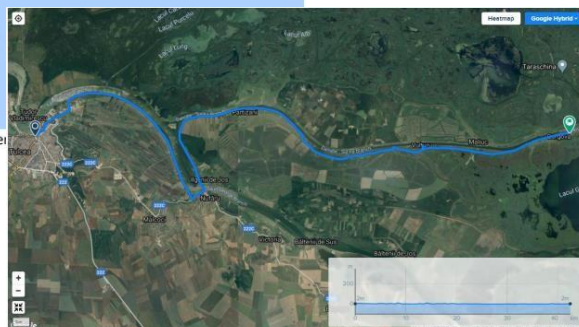

Figure 16. The central route of the Danube Delta, 42 km length 26 m elevation

Fig 4 – Trasee de cicloturism propuse în Delta Dunării, extras din Strategia de dezvoltare a cicloturismului în județul Tulcea, elaborata în 2021 în cadrul proiectului EcoVeloTour (Interreg Dunarea)

Un exemplu de bună practică în acest sens îl reprezintă Clubul de agrement ciclo-nautic Jurilotca (<https://www.facebook.com/jurilotca/>) , care oferă servicii de turism/recreere din prin parcurgerea de trasee combinate cu diferite mijloace de transport, bicicleta și barca sau bicicleta și caiacul.

Jurilotca se adresează turiștilor de nișă, acelor turiști care sunt interesați să se bucure încet de potențialul recreativ al peisajului, cărora le place să iasă din drumurile bătătorite și care sunt dornici să învețe despre cultura locului prin vizitarea siturilor de patrimoniu cultural și prin interacțiunea cu comunitățile locale.

Resurse

Proiectul a început resurse proprii ale fondatorilor și se autosusține până în prezent. 1-2 ghizi locali însoțesc vizitatorii în călătoria selectată din pachetul de rute disponibil.

Dovezi de succes

Dovada succesului este în primul rând cererea - și apoi clienții care continuă să revină an de an. Potrivit rapoartelor online, în vara 2020, Jurilotca a avut peste 70 de călătorii și nicio zi „liberă”. Clubul este fondat de membrii comunității locale și oferă și cazare în case tradiționale lipovenești, frumos restaurate pentru a găzdui turiștii care vin să se bucure de natura și cultura locală

Potential de transfer

Jurilotca este un bun exemplu de afacere la scară mică, înrădăcinată în specificul local și fondată de membrii comunității, care poate fi replicată în alte zone care beneficiază de un astfel de patrimoniu

natural și cultural care trebuie valorificat într-un mod durabil (prin eco-turism și turism lent în acest caz).

2.3. Conexiunea cu platforme de turism durabil

Această secțiune oferă câteva informații cu privire la modul în care operatorii în turism durabil se pot conecta cu turiști de nișă care apreciază caracteristicile de sustenabilitate oferite de cazarea pe care o vizitează.

Există platforme de rezervare care sunt concepute special pentru a conecta astfel de întreprinderi sustenabile de clienții pe care acestea îi vizează, clienți care în general sunt oameni conștienți din punct de vedere ecologic, care iau în considerare standardele de sustenabilitate ale unei infrastructuri sau ale unui anumit serviciu.

Pentru a se putea înscrie și a putea fi descoperită într-o astfel de platformă, o cazare turistică va trebui să îndeplinească anumite standarde ale mai multor criterii de sustenabilitate, cum ar fi economisirea energiei, oferirea de produse din surse locale, energie regenerabilă, reciclare, practici de construire durabilă etc.

Este important ca aceste criterii să fie luate în considerare încă din faza de dezvoltare a proiectului, nu numai pentru a dezvolta o clădire și o afacere prietenoasă cu mediul, ci și pentru a fi de interes pentru eco-turiști.

Un astfel de exemplu este bookitgreen (<https://bookitgreen.com/en/>), cea mai cunoscută platformă de rezervare pentru călătorii ce își doresc vacanțe prietenoase cu mediul.

Fiecare unitate de cazare de pe bookitgreen îndeplinește până la 15 criterii de sustenabilitate.

În funcție de câte criterii îndeplinește cazarea, i se acordă 1-5 frunze verzi, un indicator simplu pentru oaspeții ce vor să vizualizeze/ compare cât de sustenabilă este o unitate de cazare.

Fig 5: Captură de ecran din platform online bookitgreen.com

2.4. BUNE PRACTICI

Secțiunea finală include bune practici relevante selectate din repozitoriul proiectului Delta Lady, din vizitele de studiu, dar și din platforma Interreg Europe, cu descriere, relevanță și potențial de transfer sau adaptare în regiunea Deltei Dunării.

Bunele practici sprijină o mai bună înțelegere a modul în care unele dintre conceptele prezentate în secțiunile anterioare sunt transferate în practică și, de asemenea, servesc drept inspirație reală pentru viitoarele proiecte care urmează să fie dezvoltate în zonă.

Repozitoriul Delta Lady

În timpul implementării primei etape a Delta Lady, un număr de 12 bune practici culese de parteneri au fost publicate pe site-ul web al proiectului ca exemple de valorificare inovatoare și durabilă a bunurilor naturale și culturale din fiecare regiune deltaică.

Partenerii și părțile interesate din regiune au prezentat câteva exemple de bune practici relevante pentru proiect în timpul evenimentelor de învățare interregională, astfel încât să se creeze o bună oportunitate de a identifica provocările comune și de a inspira potențiale acțiuni.

Din repozitoriul de bune practici, unele dintre cele mai relevante pentru Delta Dunării sunt:

➤ **Asociación de Guías de Birding de la Comunitat Valenciana**

(<https://birdingcv.com/>), care este o uniune de companii legate de turismul natural și ornitologic ce își desfășoară o mare parte a activității în Parcul Natural Albufera (activitate care este transferabilă în Delta Dunării și reprezintă un mod lăudabil de utilizare a serviciilor ecosistemice locale pentru modelarea ofertelor turistice durabile);

Această bună practică prezintă anumite elemente comune cu una din bunele practici identificate în Delta Dunării: Jurilotca – un bun exemplu de ofertă turistică bazată pe natură și cultură, prin organizarea de tururi ghidate cu caiace, biciclete și bărci tradiționale cu pânze în Delta Dunării.

[Home](#) > [Find policy solutions](#) > [Good practices](#) > [Asociación de Guías de Birding de la Comunitat Valenciana](#)

Asociación de Guías de Birding de la Comunitat Valenciana

SOCIAL Culture and sustainable tourism

Rezumat:

Turismul ornitologic este o modalitate de turism durabil care pe zi ce trece capătă o relevanță mai mare în cadrul ofertei turistice în Spania. În Comunitatea Valenciană, această activitate este desfășurată de ani de zile de către companii din sectorul privat, care sunt dedicate turismului în natură și observației păsărilor.

Scopul Asociației este de a deveni parte interesată cu diferitele administrații responsabile cu planificarea ofertei turistice, astfel încât observarea păsărilor să fie avută în vedere pentru importanța sa și să aibă prezența și difuzarea corespunzătoare în sectorul turismului bazat pe natură. Companiile fondatoare ale asociației lucrează pentru a îmbunătăți condițiile de a oferi o utilizare turistică a naturii, angajată în conservarea mediului natural și a patrimoniului cultural al teritoriului. Asociația are menirea de a asigura legătura între sectorul privat, administrație și ONG-uri din domeniul turismului ornitologic și urmărește, de asemenea, să genereze un cadru oficial pentru sectorul emergent al turismului ornitologic.

În acest scop, asociația demonstrează un angajament de mediu care ia forma unei colaborări active în proiecte de conservare și care îi determină membrii să respecte codul etic al observatorului de păsări (<http://www.seo.org/wp>). -

[content/uploads/tmp/docs/codigo_conducta.pdf](http://www.seo.org/wp-content/uploads/tmp/docs/codigo_conducta.pdf)) propus de SEO/BirdLife (<http://www.seo.org/>).

Resurse necesare:

Asociația este o asociație non-profit. Funcționează datorită muncii celor șase membri ai săi. Membrii aparțin fiecăreia dintre companiile ce fac parte din asociație, aceasta neavând buget pentru personal. Asociația poate dezvolta însă servicii prin contracte, subvenții, granturi etc.

Dovezi de succes

Au fost obținute autorizații de acces în zone naturale restrânse, gestionate atât de Ministerul Regional al Mediului, cât și de Fundații și ONG-uri, ceea ce reflectă compatibilitatea acestui tip de turism cu conservarea acestor spații.

Pe de altă parte, a fost posibil (împreună cu Departamentul de Turism, în colaborare cu alte administrații publice și mai multe ONG-uri) să se publice primul material promoțional de observare a păsărilor din Comunitatea Valenciană.

Potential de invatare sau transfer

Asociația promovează solidarizarea firmelor mici, în cadrul unui spațiu protejat, printr-o serie de activități:

- ✓ participarea la congrese și evenimente legate de turismul ornitologic,
- ✓ dezvoltarea de întâlniri anuale atât cu administrația, cât și cu asociațiile de conservare pentru a asigura turismul ornitologic durabil,
- ✓ dezvoltarea de conferințe, discuții, ateliere și evenimente ca instrument de diseminare, Urmând întotdeauna propriul cod de bună practică:
 - ✓ bunăstarea păsărilor trebuie să fie pe primul loc,
 - ✓ habitatul trebuie protejat,
 - ✓ nu modificați câtuși de puțin comportamentul păsărilor,
 - ✓ când găsiți o specie de pasăre pe cale de dispariție, raportați cu atenție,
 - ✓ respectă în orice moment reglementările privind protecția păsărilor,
 - ✓ respectă drepturile proprietarilor de terenuri,
 - ✓ respectă drepturile persoanelor din zona de observare,
 - ✓ împărtășește-ți întâlnirile/programările cu alți observatori locali,
 - ✓ comportați-vă așa cum ați dori ca alții să se comporte în zona dvs.

Fryske Trui @ Vest din Fryslan, Olanda: dezvoltarea unui nou produs de proveniență locală care face parte dintr-un tip de economie circulară bazată pe resurse și cunoștințe locale (se întâlnesc elemente comune cu una dintre bunele practici identificate în Delta Dunării, Proiectul DeltaCraft: <https://www.ecopolis.org.ro/proiecte/delta-craft/>)

Rezumat:

Puloverul Fryske este un simbol care reprezintă importanța materialului reutilizat și a folosirii de materii prime regenerabile, cum ar fi inul.

Prin dezvoltarea puloverului, se evidențiază posibilitățile economiei circulare.

Consumatorii frizieni descoperă valoarea propriilor deșeuri textile și utilizarea materiilor prime locale durabile. Astfel, este stimulată industria prelucrătoare locală în domeniul textilelor circulare și se insuflă o nouă viață producției locale de in.

Resurse necesare

Proiectul a pornit prin crowdfunding, astfel că nu a existat o linie de finanțare sau un grant care să susțină activitățile din momentul pornirii. *Dovezi de succes*

Acțiunea de finanțare prin crowdfunding a avut succes. De asemenea, prezentarea din cadrul săptămânii olandeze de design a fost un succes. Puloverul Fryske este dezvoltat ca prototip.

Dificultăți întâmpinate

Cum se pot obține fonduri și cum trebuie folosite resursele locale pentru a produce un pulover?

Potential de învățare sau transfer

Cumpărând puloverul Fryske, acesta poate fi din nou produs, iar cumpărătorul sprijină trecerea la un model circular al industriei textile. Acesta alege reutilizarea lânii, sprijină industria prelucrătoare locală, se ocupă de conservarea meșteșugurilor ce implica lucrul cu inul și biodiversitatea rămâne bogată. Și toate acestea într-un simplu pulover. Utilizarea producției locale este deosebit de importantă într-o perioadă ca cea actuală.

Toate bunele practici selectate în proiectul Delta Lady sunt disponibile la <https://www.interregeurope.eu/deltalady/good-practices/>.

3. Contribuția procesului de învățare interregională / a schimbului de experiență

Câteva dintre bunele practici, siturile vizitate și proiectele de succes prezentate de parteneri în cadrul proiectului Delta Lady au influențat modelarea prezentului material. Pe parcursul întregului schimb de experiență și a procesului de învățare interregional, au fost preluate idei și concepte care au contribuit la formarea planului de acțiuni.

Transfer de cunoștințe - Schimbul interregional		
de experiență		
Concepte explorate	Locul de inspirație	Conexiunea cu Planul de Acțiuni
Mediul Construit Raportarea la specificul local Raportarea la vernacular	Vizitele de studiu în Parcul Natural Camargue (01.10.2018) precum și în Parcul Natural Albufera au evidențiat sate/zone cu case tradiționale bine conservate și cu inserarea de clădiri noi care păstrează același registru al vernacularului/tradiționalului.	Considerațiile privind dezvoltarea infrastructurii de turism Raportarea la natură, cultură și la specificul local Relevanța referințelor acestor vizite de studiu este legată de faptul că cea mai mare parte a Deltei Dunării este de asemenea rurală – potențial de dezvoltare a turismului durabil ce se găsește în satele deltaice.
Mobilitate durabilă Cicloturism	Utilizarea bărcilor electrice în regiunea Fryslan, prezentată de partenerul olandez în cadrul celui deal 4-lea Eveniment Interregional de Învățare organizat de partenerii din Cork, Irlanda în perioada 1-2 aprilie 2020. Turul în Valli di Comacchio – Parcul Delta Po în timpul celui de-al treilea Eveniment Interregional de Învățare din 17 septembrie 2019 a relevat o zonă de piste de biciclete bine conectată, cu trasee și indicatoare pentru cicloturism.	Aceste referințe au inspirat recomandările privind mobilitatea durabilă și cicloturismul, incluse atât în secțiunea Infrastructură turistică, cât și în secțiunea de servicii turistice asociate.

Utilizarea serviciilor ecosistemice pentru a modela activități / oferte turistice	Birdwatching în Albufera – Birdwatching în Albufera – Asociación de Guías de Birding de la Comunitat Valenciana (turismul ornitologic ca bună practică prezentat la a 2-a întâlnire a partenerilor, Valencia, 06.03.2019.	Aceste referințe au inspirat secțiunea de dezvoltare a serviciilor turistice din Ghid, legată de excursii și servicii bazate pe natură/cultură tematică.
	Vizitarea zonelor de producție salină din Camargue în cadrul Primului Eveniment Interregional de Învățare (01.10.2018) peisaje extrem de interesante cu valori estetice ridicate și, astfel, potențial turistic valorificat.	
Revitalizarea și reconversia structurilor vechi	Vizită la Torre Rosa, Valli di Comacchio – structură istorică admirabil restaurată și transformată într-un centru de vizitatori / turn de observare a păsărilor / punct de observare a peisajului. Foste puncte de colectare a peștilor transformate în muzee, Valli di Comacchio Manifatura dei Marinati, Comacchio: fosta fabrică de conserve de anghilă transformată în prezent în muzeu / magazin / loc de conferințe / evenimente Toate aceste vizite fac parte din cel de-al treilea eveniment interregional de învățare și întâlnire a partenerilor de la Comacchio, 17-18 septembrie 2019.	Utilizarea patrimoniului cultural și a structurilor vechi în scop educațional și turistic (paralela cu patrimoniul industrial din zona Deltei care poate fi reconvertit și refuncționalizat, foste adăposturi pescărești care pot fi reconvertite etc)

Raportarea la activitățile tradiționale	<p>Vizita de studiu în Delta Camargue, 01.10.2018 la o fermă locală de orez cu activități de creștere a taurilor, care este, de asemenea, o unitate de agroturism ce a prezentat o combinație excelentă de activități ecologice și economice</p>	<p>Aceste referințe au contribuit la formularea recomandărilor pentru oferta turistică bazată pe cultură care poate fi dezvoltată în mod similar în Delta Dunării.</p> <p>(cum ar fi ferme locale care oferă cazare și oferă oferte turistice legate de activități tradiționale, pescaturism – mersul la pescuit cu localnicii etc.)</p>
	<p>Turul ghidat la Salina din Comacchio, 17.09.2019, a fost o inspirație pentru cât de bine poate fi reutilizată o fostă zonă de producție în scopuri educaționale și turistice.</p> <p>Prezentarea pescaturismului pentru Delta Camargue, pe 14.09.2021, în cadrul celui de-al 6-lea eveniment interregional de învățare.</p>	
Bune practici	<p>Bune practici legate de turism sau relevante pentru turism – din repozitoriul Delta Lady, biblioteca online Interreg Europe sau notate în cadrul proiectului Delta Lady International Learning Events</p>	<p>Inclus împreună cu fiecare Descriere a practicii în secțiunea de bune practici, cu note și recomandări cu privire la potențiala transferabilitate și adaptabilitate pentru proiectele / afacerile de turism durabil din zona vizată.</p>

4. Concluzii

Acțiunea propusă în cadrul proiectului Delta Lady se referă la elaborarea unui material suport care să sprijine solicitanții POR în implementarea de soluții durabile și adecvate din punct de vedere cultural în proiectele lor de dezvoltare turistică depuse pentru a fi finanțate prin POR 2021-2027, sub umbrela Obiectivului Strategic Regional 6 – Dezvoltarea Economică și Socială a Regiunii Sud-Est, prin valorificarea resurselor turistice și a patrimoniului cultural, istoric și natural și prin acțiuni de regenerare urbană.

Obiectivul de politică vizat este OP 5 – o Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale, cu ambele Obiective specifice: OS (i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniile social, economiei și mediului, precum și cultura, patrimoniul natural, turismul durabil și securitatea în zonele urbane și OS (ii) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniile social, economiei și mediului, precum și culturii, patrimoniului natural, turismului durabil și securității în alte zone decât urbane.

Scopul final este acela de a obține proiecte/afaceri turistice mai bune care să fie finanțate prin POR, prin integrarea elementelor ecologice și de specificitate locală în proiectele/afacerile de dezvoltare a infrastructurii turistice și a activităților asociate acestora.

Mulțumiri: Această broșură se bazează pe rezultatele proiectului privind dezvoltarea economică în delte finanțat de Interreg Europe, nr. PGI04939 Delta Lady.

5.Referințe

- Asociación de Guías de Birding de la Comunitat Valenciana (<https://birdingcv.com/>),
- Codul etic al observatorului de păsări (http://www.seo.org/wp-content/uploads/tmp/docs/codigo_conducta.pdf) propus de SEO/BirdLife (<http://www.seo.org/>).
- Delta Lady Interreg Project (<https://projects2014-2020.interregeurope.eu/deltalady/library/>)
- Good practices (<https://www.interregeurope.eu/deltalady/good-practices/>.)
- IUCN (Int. Union Conserv. Nat. and Nat. Resour.) East European Programme. 1992. Environmental status reports. Vol 4: Conservation status of the Danube Delta. IUCN-The World Conserv. Union. IUCN Publ. Serv. Unit, Cambridge, U.K. 107pp.
- Hotărârea de Guvern 1516 /2008
- <https://oar.archi/despre-oar/ce-este-si-ce-face-oar/publicatii-documente-ghiduri/>
- https://oar.archi/wp-content/uploads/2021/02/ghid_de_arhitectura_zona_deltei_dunarii_pdf_1510846597-1.pdf
- DANUrB (<https://www.danurb.eu/>)
- <https://www.interregeurope.eu/policy-learning-platform>
- Proiectul DeltaCraft: <https://www.ecopolis.org.ro/proiecte/delta-craft/>)
- Programul Operațional Regional (POR) Regiunea Sud-Est - <https://mfe.gov.ro/programe-regionale-2127>
- Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării (2030) <https://www.fonduriue.ro/images/files/studii-analize/48101/6. Raport Strategie ro.pdf>)

Delta Lady
Interreg Europe

Danube Delta
National Institute

„Ghid în sprijinul solicitanților POR în implementarea soluțiilor de dezvoltare turistică în Delta Dunării”

Editura Centrul de Informare Tehnologică Delta Dunării Tulcea (CITDD)

ISBN 978-606-8896-05-2